

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4093/2024
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Дејан Сивчев, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 517/23 од 27.09.2023. године, у седници одржаној 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 517/23 од 27.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П2 370/22 од 07.04.2023. године, ставом првим изреке, разведен је брак АА и ББ, закључен ...2016. године, уписан у матичну књигу венчаних за Град Панчево, матично подручје Панчево, под бројем .. за 2016. годину. Ставом другим изреке, мал. дете ВВ, рођен ...2016. године, поверен је на даљу бригу, негу и старање мајци АА која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, пребивалиште мал. детета одређено је на адреси мајке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно 14.000,00 динара од 11.07.2022. године убудуће, док за то буду постојали законски услови, до 10. у месецу за текући месец, а све доспеле а неисплаћене износе једнократно уплатом на текући рачун законске заступнице детета мајке на рачун ближе наведен у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, одлучено је да ће се контакти мал. ВВ са туженим оцем одвијати по моделу ближе наведеном у овом ставу изреке. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 517/23 од 27.09.2023. године, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, трећем, четвртм, петом и шестом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, другостепени суд није учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. ЗПП с обзиром да је ценио све битне жалбене наводе туженог којима се оспорава оцена изведених доказа од стране првостепеног суда и дао разлоге за оцену, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка које могу бити разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 1. ЗПП. Битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју тужени садржином ревизије указује није била предмет оцене овог суда јер се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак ...2016. године, у којем је рођен мал. ВВ ...2016. године. Оценом налаза и мишљења надлежног органа старатељства, мајка је свеснија родитељских одговорности, обавеза и улоге, свесна је улоге оца у одрастању детета, али стрепи да би мал. дете могло да идући линијом мањег отпора прихвати „необавезан начин живота“ који према њеном мишљењу њен супруг већ дуже времена води. Оцењено је да је важно да родитељи успоставе квалитетну комуникацију у вези мал. детета и да се договарају око његовог најбољег интереса водећи рачуна о свим аспектима од значаја за узраст у коме се мал. дете актуелно налази. Мишљење органа старатељства је да мал. дете треба да буде поверено на самосталну бригу и старање мајци, да буде пријављено на њеној адреси, а да контакте са оцем одржава на начин ближе описан у овом мишљењу. Према налазу и мишљењу од 17.02.2023. године у погледу начина преузимања детета, мал. ВВ је дете очуваних потенцијала, осетљив, од њега се крило да се родитељи разводе, има заштитнички став према мајци и веома јој је привржен, али је емотивно везан и за оца и није у стању до краја и на прави начин да разуме однос између родитеља, те да је важно да отац интерес детета стави испред свог не улазећи дубље у оправданост очевих страховања која је навео као разлог за тражење привремене мере и да би сваки родитељ требало да води евиденцију о датуму и времену преузимања и враћања детета. Тужиља је завршила средњу ... школу, запослена је и остварује зараду од око 54.000,00 динара, а повремено има приходе и од 20.000,00 динара месечно, не поседује непокретности и живи са дететом у изнајмљеном стану. Месечне потребе мал. детета појединачно утврђене, ближе су наведене у образложењу нижестепених одлука и на месечном нивоу је неопходан износ од 28.000,00 динара. Тужени је ... инжењер, незапослен, станује у породичној кући са оцем површине од око 120 м², а помаже свом оцу и има установљену обавезу издржавања сина из претходног брака на које је обавезан правноснажном пресудом Основног суда у Панчеву у износу од 200 франака месечно. Тужени не учествује новчаним средствима у издржавању малолетног ВВ, с тим што му повремено купује лекове, играчке и гардеробу.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је основан тужбени захтев за поверавање детета на самостално вршење родитељског

права мајци, као и одлука о начину одржавања личних односа оца са малолетним дететом на начин како је то ближе наведено у ставу петом изреке првостепене пресуде уз обавезу туженог да доприноси издржавању малолетног детета, као родитеља коме дете није поверено износом од 14.000,00 динара месечно.

Врховни суд је оценио да се ревизијом туженог неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције о праву детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. У смислу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, руководи најбољим интересом детета, прописана је одредбом члана 266. став 1. истог закона. Пре него што донесе одлуку о вршењу, односно лишењу родитељског права у смислу члана 270. тог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Породични закон у одредби члана 67. прописује да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права које се састоји од дужности и старању о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбом члана 68. - 74. Породичног закона, а суштина свих дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета, што је императив којим су дужни да се руководе.

Сагласно наведеном, најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену су између осталог, узраст и пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то: васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и друго, као и способност родитеља да задовољи утврђене потребе.

Према одредбама чланова 76. и 77. став 3. Породичног закона, родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно и када не воде заједнички живот, ако закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права којим се писмено саглашавају да ће родитељска права и дужности обављати заједнички, међусобним споразумевањем, које мора бити у најбољем интересу детета и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета. Уколико родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права, као у конкретном случају или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право и утврдили најбољи интерес малолетног детета одлучујући да мајка самостално врши родитељско право, а да са оцем одржава редовне личне контакте према утврђеном моделу предложеном у стручном мишљењу органа старатељства уз оцену свих околности конкретног случаја и уз обавезу туженог за издржавање мал.детета као родитеља коме дете није поверено.

Процена најбољег интереса малолетног детета, утврђена на основу стручног мишљења органа старатељства који је оцењен у склопу осталих изведених доказа, не доводи се у сумњу наводима ревизије да је дати налаз супротан интересу мал. детета. Стручно мишљење прихваћено од стране нижестепених судова, дато је на основу актуелне породичне ситуације и породичних прилика парничних странака, чињенице да је мајка компетентнији родитељ и да је у односу на оца свеснија родитељских одговорности, да боље препознаје потребе и емоције мал. детета у чијем је интересу да живи у средини са мајком, а емотивна приврженост мал. детета мајци је оцењена са становишта његовог најбољег интереса. Због наведеног, ревизијски наводи којима се оспорава налаз и мишљење надлежног органа старатељства, указивањем да интерес мал. детета није правилно утврђен су неосновани. Наиме, полазећи од утврђеног чињеничног стања, најбољи интерес малолетног детета странака правилно је утврђен сагласно Породичном закону.

Неосновани су ревизијски наводи туженог којим се оспорава правилност побијане одлуке о начину одржавања личних односа са малолетним дететом. Наиме, побијаном одлуком је правилном применом чланова 6, 61, 266. став 1. и 270. Породичног закона, уређен начин одржавања контакта туженог са малолетним дететом који модел омогућава одржавање и даље развијање адекватних личних односа између мал. детета и оца, посебно имајући у виду узраст, пол, здравствено стање, емоционалне и развојне потребе мал.детета. У конкретном случају, водећи рачуна управо о добробити малолетног детета странака и његовом најбољем интересу, а на основу мишљења органа старатељства, одређен је модел одржавања личних односа мал.ВВ са оцем који омогућава развијање међусобног блиског и емотивног односа, и истовремено омогућава континуитет у блиским емотивним односима мал.детета са оцем и који ће обезбедити туженом да учествује у чувању, подизању и васпитавању мал. ВВ и да одлучује о питањима која битно утичу на његов живот. Истовремено, правилно су нижестепени судови оценили да у конкретном случају није целисходно преузимање мал.детета испред Полицијске управе Града Панчева имајући у виду његов сензибилитет и потенцијални стрес и ризик од дестабилизације, уз указивање да је важно да отац интерес детета стави испред свог не улазећи дубље у оправданост очевих страховања која је навео као разлог за тражење привремене мере. Овако одређен модел одржавања личних односа мал.детета са оцем свакако је подложен измени када се за то стекну услови у циљу заштите најбољег интереса малолетног детета.

Супротно ревизијским наводима, а полазећи од правилно утврђених могућности туженог, као дужника издржавања и потреба мал.детета као повериоца издржавања, применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у члану 160. Породичног закона, и руководећи се његовим најбољим интересом сагласно члановима 6. и 266. ПЗ, правилно су нижестепени судови оценили да је тужени у могућности да на име доприноса за издржавање мал. детета плаћа 14.000,00 месечно, с обзиром на његове могућности да стиче зараду и стандард којим живи. Овим износом обезбеђује се

задовољење услова за правилан и потпуни развој мал.детета, у складу са његовим утврђеним потребама, а при томе се не угрожава егзистенција туженог као дужника издржавања, док ће преостала средства за издржавање обезбеђивати мајка која се свакодневно брине о њему, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду рада и старања које и иначе свакодневно улаже у негу и подизање мал.детета. Супротно ревизијским наводима, нижестепени судови су приликом одређивања висине обавезе издржавања имали у виду да тужени има обавезу издржавања детета из претходног брака.

Осталим ревизијским наводима туженог оспорава се утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**